

Theaterschap eist Vakmanschap

Grolsch
bier

Vakmanschap is meesterschap

3, 4, 5, 7, 8 juni, Amsterdam, Frascati, 20.15 uur

De Nederlandse Operastichting

Pierrot Lunaire

A. Schönberg, A. Giraud

Der Kaiser von Atlantis

V. Ullmann, P. Kien

Pierrot Lunaire opus 21

Dreimal sieben Gedichte aus Albert Giraud's Pierrot Lunaire. (Duits: Otto Erich Hartleben)

Kerry Woodward	dirigent
Anne Haenen	spreekstem
Rostislav Dubinsky	viool
Ton Wilmes	altviool
Henk Lambooy	cello
Tom Reinders	fluit/piccolo
Harry Bijlholt	klarinet/basklarinet
Maarten Bon	piano

Der Kaiser von Atlantis

Kerry Woodward	dirigent
Rhoda Levine	regie
Robert Israel	dekor en kostuums

Meinard Kraak	Kaiser Overall
Tom Haenen	Der Tod
Lodewijk Meeuwsen	Der Lautsprecher
Rudolf Ruivenkamp	Ein Soldat
Inge Frölich	Der Trommler
Roberta Alexander	Ein Mädchen
Adriaan van Limpt	Pierrot
Suze Bosch	Eine Frau
Ad Rijsdijk	Ein Mann
Herman Crebas	Ein Mann

Rostislav Dubinsky

Paul Hendriks	viool
Ton Wilmes	altviool
Henk Lambooy	cello
Wim van Beek	contrabas
Tom Reinders	fluit/piccolo
Nico Schaafsma	hobo
Harry Bijlholt	klarinet
Gerben Westveen	altsaxofoon
Dick Teunissen	trompet

Wim Koopman

Ernst van Tiel _____ slagwerk

Rolf Hock _____ tenorbanjo

Maarten Bon _____ clavecymbel/harmonium/
piano

Dekor, kostuums, pruiken en rekwisieten vervaardigd in eigen ateliers.

Achtergrond van het werk

Der Kaiser von Atlantis werd door Viktor Ullmann en Peter Kien geschreven om in Theresienstadt — het concentratiekamp in het noorden van Tsjechoslowakije, waar zij geïnterneerd waren — te worden opgevoerd. Het werk werd daar in 1944 voltooid. De rollen waren geschreven voor enige prominente Europese talenten, die toen in het kamp verblijf hielden. Het stuk werd gerepeteerd, maar een opvoering van het werk heeft nooit plaatsgevonden. Men veronderstelde dat het enige exemplaar van de partituur met de componist en de librettist, toen die naar Auschwitz gezonden werden, was verdwenen. Kortgeleden is de partituur echter in Londen weer opgedoken en door Kerry Woodward bewerkt.

Viktor Ullmann (1898-1944)

was een leerling van Schönberg in Wenen en was later dirigent in een Praags theater.

Onder zijn werken bevinden zich twee opera's: Peer Gynt en De Vreemdeling; een piano-concert, liederen met begeleiding van kamerorkest; twee strijkkwartetten, vijf pianosonates; variaties voor piano; een octet voor blazers en verschillende liederen-cycli.

De librettist Peter Kien (1919-1944)

begon als graficus, doch was tevens musicus, caricaturist en dichter. Enige honderden van zijn tekeningen en een paar schilderijen zijn bewaard gebleven. Toen zijn ouders op transport gesteld werden, ging hij vrijwillig met hen mee en kwam in Auschwitz om het leven.

Korte inhoud

Der Kaiser von Atlantis

- I** In een wereld, waarin verdorvenheid en bloed de plaats van liefde en wijn hebben ingenomen, is Pierrot niet langer in staat de mensen tot lachen te brengen. Hij smeekt de Dood hem te verlossen van zijn verveling en wanhoop over het leven. De Dood weigert dit, maar beklagt zich op zijn beurt over de moderne tijd: zijn vroegere majesteit is verdrongen door tanks. Overall, de keizer van Atlantis, verklaart de wereldoorlog.

Neerbuigend zinspeelt hij op het grootse verleden van zijn 'oude bondgenoot' de Dood, in vergelijking met zijn eigen, grote toekomst. De Dood doet een tegenzet: hij breekt zijn zwaard: van nu af aan zal niemand meer dood gaan.

- II** Van verschillende zijden — een belegerde stad, een plaats van terechtstelling en een ziekenhuis — bereikt de Keizer het bericht dat niemand meer kan sterven. Hij realiseert zich, dat zijn eigen positie in gevaar is en geeft — vastbesloten de trouw van zijn onderdanen niet te verliezen — een verkeerde voorstelling van de rebellie van de Dood. Hij noemt die een belofte van het eeuwige leven voor hen, die dat verdienen.
- III** De autoriteit van de Keizer is aan het tanen. Een soldaat en een meisje, die tot verschillende partijen behoren, ontmoeten elkaar door een toeval. De Tamboer spoort hen tot vechten en sterven aan. Maar nee, ze worden op elkaar verliefd.
- IV** De opstand breidt zich uit. Gedurende zijn hele leven heeft de Keizer zich met dikke muren omringd. Menselijke contacten heeft hij niet, alleen via de telefoon. Een zwarte sluier over de spiegel heeft hem belet tot zelfkennis te komen. Wanneer hij de sluier van de spiegel wegrukt, kijkt de Dood hem aan. De Dood wil hem wel rust geven. De Keizer smeekt hem het werk weer te hervatten, maar dat wil de Dood alleen doen op voorwaarde dat de Keizer zijn eerste slachtoffer zal zijn. De Keizer stemt toe, maar wel aarzelend. Het spijt hem dat hij er tevoren niet in geslaagd is de gehele mensheid uit te roeien. Terwijl de Dood hem van de spiegel wegleidt, horen wij de moraal van het sprookje: de Dood brengt rust voor diegenen, voor wie het lijden ondraaglijk is geworden. Laten wij leren de vreugde en het lijden te respecteren dat het leven voor onze broeders in petto houdt en laten wij de grote naam van de Dood niet ijdel gebruiken.

Bij dit programmaboekje hoort een handig opberghoesje dat nog veel meer informatie geeft over 'Concerten, opera, muziektheater' in het Holland Festival 1978.

Dit hoesje is gratis in dit theater te verkrijgen.
Let op de aanduiding: Hier gratis programmahoesje.
